

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud Praha-západ rozhodl předsedkyní senátu JUDr. Simonou Kačerovou jako samosoudkyní v právní věci žalobce: **1) JUDr. Evy Hodačové, nar. [redacted]**, bytem [redacted], **2) MUDr. Štěpána Hodače, nar. [redacted]**, bytem [redacted], **3) Mgr. Štěpána Hodače, nar. [redacted]**, bytem [redacted], všichni právně zastoupeni JUDr. Klárou Kořínkovou PhD., advokátkou, Fügnerovo nám. 1808, 120 00 Praha 2, proti žalovanému: **B [redacted] ú [redacted] [redacted]**, IČ: [redacted], se sídlem [redacted], právně zastoupeným JUDr. Janou Marečkovou, advokátkou, Ondříčkova 16, 130 00 Praha 3, **o ochraně osobnosti**

t a k t o:

I. Žalovaný je povinen zaplatit první žalobkyni částku 600.000,- Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05% ročně od 31. 10. 2015 do zaplacení a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Do částky 4,400.000,- Kč s příslušenstvím se návrh první žalobkyně zamítá.

II. Žalovaný je povinen zaplatit druhému žalobci částku 600.000,- Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05% ročně od 31. 10. 2015 do zaplacení a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Do částky 4,400.000,- Kč s příslušenstvím se návrh druhého žalobce zamítá.

III. Žalovaný je povinen zaplatit třetímu žalobci částku 600.000,- Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05% ročně od 31. 10. 2015 do zaplacení a to do tří od právní moci tohoto rozsudku.

Do částky 4,400.000,- Kč s příslušenstvím se návrh třetího žalobce zamítá.

IV. Žalovaný je povinen nahradit žalobcům náklady řízení ve výši 168.577,20 Kč ve lhůtě tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobců.

V. Žalovaný je povinen nahradit státu svědečné ve výši 1.200,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku do pokladny Okresního soudu Praha – západ.

O d ů v o d n ě n í:

Žalobci žádali, aby bylo žalovanému uloženo zaplatit jim každému 5,000.000,- Kč s příslušenstvím.

Návrh odůvodnili tím, že dne 3. 6. 2013 zemřela v Průhonickém parku slečna H [REDACTED] H [REDACTED] – dcera první žalobkyně a druhého žalobce a sestra třetího žalobce. H [REDACTED] H [REDACTED] byla usmrcena padajícím stromem, který se nacházel na pozemcích žalovaného. Žalovaný porušil svoji prevenční povinnost podle § 415 o. z. (účinného do 31. 12. 2013), když zanedbal péči o lesní porost a neprováděl řádnou údržbu parku. Nepřijal odpovídající bezpečnostní opatření, kterými by zamezil vstupu do parku. V důsledku zanedbání prevence došlo k pádu stromu a usmrcení slečny H [REDACTED]. Touto událostí byla zasažena osobnostní práva žalobců, zejména jejich právo na soukromí a rodinný život a byla jim způsobena závažná psychická a citová újma.

Žalovaný vyjádřil lítost nad úmrtím slečny H [REDACTED], nicméně svoji odpovědnost zcela vyloučil. Uvedl, že park byl uzavřen z důvodu povodní. Na vstupech do parku visely cedule oznamující zákaz vstupu, který slečna H [REDACTED] porušila. Navíc neměla platnou vstupenku do parku. Žalovaný o park řádně pečuje, průběžně provádí finančně náročnou údržbu parku a nezanedbal žádnou svoji povinnost. Nemohl tedy žalobcům způsobit nemajetkovou újmu. Dále žalovaný vznesl námitku promlčení případných nároků žalobců.

První žalobkyně jako účastnice řízení uvedla, že v době tragické události byla v pracovní neschopnosti. Obecně věděla, že je po povodních a situace je nepříznivá. Nicméně v den události se počasí ustálilo, nebyl zákaz vycházení. Rodina park pravidelně navštěvovala, měla rodinnou vstupenku, o kterou se rodinní příslušníci střídali. Neví o tom, že by v parku visel nějaký návštěvní řád. Veškerá opatření k zajištění bezpečnosti parku byla provedena až po úmrtí její dcery. Dcera byla u svého přítele, který bydlí v [REDACTED]. Chodila do parku na procházky a běhat. Pohybovala se v části parku, která je považována za bezpečnou. Park nikdy nebyl z bezpečnostních důvodů uzavřen. Dcera neměla v době pádu stromu sluchátka, navíc byla se psem, který by ji na hrozící nebezpečí upozornil. Rodina k sobě měla velmi úzký a intenzivní vztah, o všem se diskutovalo, vládla maximální důvěra. Ztrátu dcery nikdo nenahradí.

Druhý žalobce jako účastník řízení uvedl, že zařizoval elektronickou čipovou vstupenku pro jednu osobu a psa. Vstupenka měla platnost na jeden rok. Na tuto vstupenku mohl do parku vstoupit jakýkoliv počet osob. Vstupenku nikdo nekontroloval. Počasí v době tragické

události bylo příznivé, bylo polojasno, nebyly žádné srážky. Svědek, který našel dceru, vcházel do parku branou, která byla dokořán otevřená. Vstup nebyl označen žádnou cedulí. Rodina žije v [REDAKCE] od roku 1984, žalobce si nepamatuje, že by byl park někdy uzavřen. V parku poměrně často dochází k pádu stromů, takže se žalovaný domnívá, že je zde zanedbávána péče. Před úmrtím dcery zde nikdy nebyly žádné výstražné cedule. Do parku bylo možné vstoupit i dírou v plotu, nicméně dcera vstupovala hlavním vchodem, protože sebou měla psa a byla varována před klíšťaty. Úvahy o tom, že měla v uších sluchátka, jsou zcela spekulativní. Vztahy v rodině byly velmi intenzivní, dcera se žalobcem konzultovala všechny své problémy, včetně sexuálních otázek. Žalovaný našel v jejím autě pozitivní těhotenský test. Dcera se mu svěřila s tím, že je zřejmě těhotná. S její ztrátou se nelze vyrovnat. Situace se stále zhoršuje. Žalobci se snaží zachovat zdání normálního života, což je stojí velké úsilí. Svým trápením obtěžují okolí, takže víceméně komunikují pouze mezi sebou. V postoji žalovaného postrádá žalobce jakýkoliv projev soucitu či empatie.

Třetí žalobce jako účastník řízení uvedl, že v den tragické události měla jeho sestra mít rigorózní zkoušku. Zkouška byla z důvodů povodní odložena. Žalovaný se s ní sešel v [REDAKCE] parku. Vstoupil vchodem B a běžel po trase, kterou jeho sestra znala. Setkali se asi v polovině parku. Brána byla dokořán, nikde nevisely žádné výstražné ani varovné cedule. Situace vypadala zcela stejně jako v jiných dnech. Také zde byli další běžci, soused fotografoval povodeň. Lidé sledovali situaci na hrázi, bavili se o tom, zda vydrží nebo dojde k záplavám. Uvažovali také o jakýchsi záchranných pracích. Žalobce tedy nějakou chvíli hovořil se svoji sestrou, ona pak šla dál na procházku se psem. Několik minut poté došlo k pádu stromu. Sestra žádná sluchátka neměla, neboť přehrávač byl vybitý. Brána B nebývá nikdy uzamčena, někdy na noc přivřena. Lze ji tedy kdykoliv otevřít. To samé platí i o ostatních vstupech do parku. Do parku se také vstupovalo dírami v plotu. Před úmrtím sestry žalobce nikdy nebyl park z bezpečnostních důvodů uzamčen. Žalobce měl čipovou vstupenku, sestra si ji mohla půjčit od svého přítele. Žalobce ví o tom, že jeho sestra byla těhotná, neboť to s ním probírala. Doporučil jí, aby se poradila s otcem. Sestra mu chybí.

Svědék J [REDAKCE] O [REDAKCE] uvedl, že zná rodinu žalobců a také velmi dobře zná průhonický park. Chodí sem pravidelně několikrát týdně. Zaznamenal povodně v roce 2013, také je zdokumentoval. Voda kulminovala 1. 6. 2013. Vědělo se, že v parku padají stromy. Svědek procházel mezi první a druhou částí parku jakýmisi vrátky, která byla osazena cedulí „Dočasný zákaz vstupu“. Vrátko uzamčena nebyla, neboť to není ani technicky možné. V parku je řada stoletých stromů, které mohou kdykoli spadnou bez ohledu na počasí. V době povodní byl terén značně podmáčený. Přesto, že byli lidé varováni cedulemi, do parku vstupovali. Chodili pozorovat vodu. Byli zde i malé děti. Vstup B se nikdy nezavírá a to proto, aby se lidé mohli večer dostat z parku ven. Hlídači zákaz vstupu nekontrolují, spíše kontrolují vstupenky. Provoz parku je značně dotován, jde o chráněnou lokalitu UNESCO. Za běžného počasí je pobyt v parku bezpečný. Již den před tragickou událostí zde svědek zaznamenal pád stromu (lípy a dubu). 3. června 2013 byl již pobyt v parku značně riskantní. Nelze však zcela zabránit vstupu veřejnosti do parku. Svědek má permanentku ke vstupu, střídá si ji s bratrem. V poslední době se péče o park zlepšuje a zintenzivňuje.

Svědék Ing. I [REDAKCE] S [REDAKCE], uvedl, že od roku 1992 je vedoucím správy [REDAKCE] parku. Má na starosti správu a údržbu parku. Park má 250 ha a 25 km turistických cest. Již v noci mezi 1. a 2. červnem 2013 bylo zřejmé, že nastanou problémy, takže svědek byl připraven situaci řešit. Ze soboty na neděli se situace zhoršila, takže v neděli 2. 6. 2013 v 7 hodin ráno vydal příkaz k tomu, aby byly uzavřeny veškeré vstupy do parku. Šlo o ústní pokyn, který vydal na vrátnici. Uzavírání parku trvalo asi jednu hodinu a prováděl ho pan

H[redacted]. Všechny vchody byly osazeny cedulemi. Nejprve byly vyvěšeny tzv. obecné cedule a 3. 6., tedy v pondělí ráno byly ještě doplněny dalšími informačními cedulemi, ze kterých bylo možné zjistit, že park je z důvodů povodní uzavřen. Nápisy byly doplněny také anglickým textem. Cedule umisťoval pan B[redacted]. Šlo celkem o 11 vstupů. Příslušný pracovník vchody a vstupy objíždí ve služebním vozidle. Provozní vstupy nejsou uzamčeny, neboť by to bylo nebezpečné. Informace o uzavření parku byla také na internetu a na Facebooku. Zákaz platil od 3. 6. do 21. 6. a ještě 25. 6. na 2 až 3 dny. Svědek průběžně monitoruje stav stromů. Všichni se snaží eliminovat jakékoliv nebezpečí. Stromy jsou pravidelně ošetřovány a prořezávány. Park byl založen v roce 1885 a jsou zde i 130 let staré stromy. Nelze zcela vyloučit jejich pád. Vstup mimo parkové cesty je zakázán. Při jakýchkoliv kalamitách je park uzavírán. V parku je 80 až 100 tisíc stromů, takže nelze dokonale zmonitorovat stav každého stromu. Strom, který spadl na slečnu H[redacted], byl zcela zdravý, ale byl podmáčený, v podstatě stál ve vodě. Do kořenového systému nelze proniknout a nelze tedy odhadnout, že strom může spadnout. Jediným řešením by bylo vykácení veškerých stromů okolo parkových cest do vzdálenosti 60 m z obou stran. U hlavních vstupů do parku je umístěn návštěvní řád. Vjezdy do parku, tedy vrata jsou pro veřejnost uzamčena, vrátka uzamčena nejsou. V areálu [redacted] parku sídlí dvě instituce a to G[redacted] ú[redacted] a Ge[redacted] ú[redacted]. Zaměstnanci chodí do práce přes park. Uzavření parku cedulemi odpovídalo míře nebezpečí. V roce 2013 šlo o extrémně nepříznivé podmínky, kdy došlo ke zvýšenému padání stromů. Park je bezpečný, stromům je věnována průběžná pozornost. Podmáčení půdy nelze matematicky spočítat. Příčinou pádu stromu bylo podmáčení půdy. Strom byl stár 100 – 130 let, byl zcela zdravý a mohl ještě růst dalších 70 let. Stál na vyvýšeném místě, takže nebylo možné předpokládat, že dojde k mimořádnému podmáčení.

Svědék Jiří B[redacted] uvedl, že v parku pracuje od roku 1995 jako dendrolog. Je mu známo, že od neděle byl park osazen cedulemi, které zakazovaly vstup do parku. V pondělí 3. 6. 2013 na pokyn pana Ing. S[redacted] svědek ještě sám od 7,30 do 9,15 hodin rozvěšoval další cedule. Den předtím to dělal pan H[redacted]. Vrata tedy byla opatřena dvěma cedulemi, jednou bílou a jednou oranžovou. Šlo o 11 vstupů. Každý vstup má vjezdová vrata a branku pro pěší. Vrata většinou nejdou zamknout, neboť zámky jsou poškozené, takže se zavírají na petlici. Vrátko se nezamykají nikdy, je možné jimi vstupovat. Lidem nelze zcela zabránit v tom, aby do parku vstupovali. Strom, který zabil slečnu H[redacted], nejevil žádné známky toho, že by měl spadnout. Příčinou jeho pádu byl podmáčený terén. Takových stromů bylo v parku víc. Svědek si byl vědom nebezpečí pádu stromů. V den pádu stromu se v parku pohybovalo minimum lidí. Přes park chodili zaměstnanci, kteří byli varováni cedulemi. Vjezdy do parku se uzavírají po konci pracovní doby, tedy v 15:30 hodin. Stromy v parku jsou průběžně kontrolovány, svědek vede záznamy a evidenci úbytku a přírůstku stromů. Pokud nejde o extrémní počasí, je v parku bezpečno.

Svědék Lukáš H[redacted] uvedl, že je dlouhodobým zaměstnancem žalovaného. Pracuje zde 14 let jako zahradník a řidič traktoru. Na povodně si pamatuje, od neděle byla situace vážná, park byl v podstatě pod vodou a padaly stromy. Všechny vstupy do parku byly označeny cedulemi se zákazem vstupu. Svědek dostal pokyn od ing. S[redacted], aby cedule rozvezl. Začal to dělat v neděli v 7 hodin ráno. Šlo o cedule formátu A4, některé červené, některé žluté. Svědek je připevňoval na vrata. Velká vrata byla uzamčena, malá vrátka se nezamykají. Turnikety u hlavního vstupu byly uzamčeny elektronicky. Osoby v parku byly také ústně vyzývány k tomu, aby park opustily. Zcela zabránit vstupu lidí do parku nelze. V neděli byly cesty zaplaveny vodou, v pondělí voda opadla.

Svědék J. H. uvedl, že v den úmrtí slečny H. si šel do parku zaběhat. Vstupoval branou od , běžel tedy podél cyklostezky, park oběhl a vrátil se stejnou trasou. Všiml si, že přes cestu leží obrovský strom. Protože se mu nepodařilo ho přelézt, musel ho obejít a přitom si všiml, že pod stromem leží ženské tělo. Zjistil, že jde o mrtvou ženu. Odběhl tedy ke vchodu a upozornil zaměstnance parku, že je potřeba zavolat pomoc. Žádných cedulí, které by zakazovaly vstup do parku, si nevšiml. Brána byla zavřena na kliku a nebyla uzamčena. Velké cedule by si musel všimnout. Při vstupu do parku si tedy nebyl vědom žádného nebezpečí. Po příjezdu záchranných složek se šel domů převléci a vrátil se na místo. Ani tehdy si nevšiml žádných výstražných cedulí. Podmínky v parku byly zcela obvyklé, cesty nebyly promočeny, nikde nebyly padlé stromy. Park je obehnan zdí, která je na mnoha místech porušena a běžně se tudy do parku vstupuje. Svědek nemá vstupenku do parku, ani nevěděl, že taková vstupenka existuje. V parku se cítí bezpečně. Nevěděl, že porušuje zákaz vstupu do parku. Domníval se, že jde o les, ve kterém se pohybuje tzv. na vlastní nebezpečí.

Svědčyně B. K. uvedla, že v parku pracuje od roku 2000. Od roku 2005 je vedoucí propagace a styku s veřejností. Protože v soboru intenzivně přišlo, v neděli byl uzavřen vstup do parku. Svědkyně osobně zamykala bránu, která spojovala areál zámku s parkem. Ostatní vstupy byly opatřeny cedulemi. V neděli večer oznamovala uzavření parku na webových stránkách. Kolega to oznámil na Facebooku. Od roku 2013 lze zakoupit čipové vstupenky na delší období. Od roku 2011 existuje návštěvní řád parku, jehož znění je umístěno v pokladně a na webových stránkách. Výňatky z řádu jsou na vstupech do parku. Katastrofální byla situace hlavně ve spodní části parku. Zaměstnanci G. ú. docházejí do zaměstnání přes park. Také na vstupence je uvedeno, že je návštěvník povinen dodržovat návštěvní řád.

Svědék T. Z. uvedl, že pro žalobce vypracoval znalecký posudek. Vycházel při tom z policejního spisu a z fotografií. Pád stromu ovlivňuje několik faktorů. A to hlavně vítr, sníh, déšť, tvar stromu a velikost jednotlivých jeho částí. Obecně může jakýkoliv strom kdykoliv spadnout. Příčinou pádu dubu červeného byla jednak asymetrie jeho koruny a nedostatečná hloubka a propustnost vrstvy pro kořeny stromu. Šlo o jílovitou půdu a strom tedy nebyl dostatečně ukotven. Strom měl mělký kořenový systém. Varovným ukazatelem mělo být vychýlení stromu. Přispěly také povětrnostní podmínky, tedy velké množství vody. Strom stál asi 10 m od cesty, takže pokud by mělo být místo zabezpečeno, musela by být cesta uzavřena. Obecně lze říci, že dub červený nemá rád vodu.

Svědék J. H. uvedl, že v létě roku 2013 bydlel na území parku. V den úmrtí slečny H. byl celý den v práci, nicméně je mu známo, že na vratech byl vyvěšen zákaz vstupu do parku. Vrata byla uzamčena na zámek a vrátka se nikdy nezavírala. Cedule visely na vratech u hlavních vstupů. Každý, kdo vstupoval do parku, si musel být vědom hrozícího nebezpečí. Návštěvníci však do parku vstupovali většinou dírami v plotu. V parku někdy padaly stromy. Pracují zde rodiče svědka. Svědkovi je známo, že zaměstnanci parku zajišťují údržbu parku v maximální možné míře.

Svědék Ing. P. L. uvedl, že do parku chodí pravidelně. Ví, že v červnu 2013 bylo deštivé počasí. Cedule se zákazem vstupu do parku zaznamenal až 4. nebo 5. 6. 2013. Dne 3. 6. 2013 zde žádné výstražné cedule nebyly. Ví to jistě, protože krátce po té se dozvěděl o úmrtí slečny H. V den tragické události byl mezi 12 a 15 hodinou v parku, vstoupil brankou, která nikdy nebyla uzamčena. Hlídač parkoviště zde nebyl. V parku se svědek cítil zcela bezpečně. Situace se ničím nelišila. Cesty nebyly podmáčené. Pokud je u vstupu

výběrčí, svědek zaplatí vstupné, v opačném případě vstupuje do parku bezplatně. Park je odemčen 24 hodin denně, hlídač je zde většinou za dobrého počasí. Park je udržován s péčí řádného hospodáře. Úmrtí slečny H[REDACTED] svědka poměrně zasáhlo, neboť ji znal od vidění. Také ho překvapilo, že den poté byl park označen cedulemi, protože do té doby je zde nikdy neviděl.

Svědék Ing. P[REDACTED] V[REDACTED] uvedl, že je arborista, zabývá se tedy péčí o dřeviny. Od roku 1998 sleduje průhonický park. Žalovanému poskytoval odborné konzultace a práce. V roce 2013 se jako konzultant vyjadřoval k nějakým opatřením, které se týkaly pěstování dřevin. Parkem tedy procházel a všiml, že jsou zde vyvrácené stromy. Později v médiích zaznamenal úmrtí slečny H[REDACTED]. Ví, že spadl dub červený. Jde o strom bukovité čeledě, který poměrně rychle roste a dobře snáší vlhké půdy. Může být tedy vysazen na horších stanovištích. Zpočátku vytváří hluboký kořenový systém, později tzv. povrchové kořeny, kdy hrozí jeho vývrát. Svědek si pamatuje, že na jiném místě po bouři popadala celá alej těchto dubů. V přirozeném prostředí, tedy v Severní Americe se strom dožívá 150 až 200 let, u nás maximálně 130 let. Přirozený náklon stromu není automaticky signálem ke zvýšené pozornosti. Ani asymetrie koruny není automaticky nebezpečným jevem. Vývraty a polomy jsou zcela přirozeným jevem hlavně u tzv. porostů v průhonickém parku. Nejde o park v původním slova smyslu, neboť je zde velká řada stromů a jde o velikou rozlohu. Předmětný strom nebyl napaden žádnou infekcí. Dub červený má určité problematické vlastnosti, proto v městském prostředí může způsobovat problémy. Pokud stál strom ve vodě, šlo o extrémní případ. Tahové zkoušky se provádějí v běžných podmínkách, jejich výsledky nevyovídají nic o extrémních podmínkách.

Svědék Ing. M[REDACTED] Ž[REDACTED] uvedl, že kdysi spolupracoval se žalovaným a zná velmi dobře poměry v parku. Pro zkušeného návštěvníka je park bezpečný. Při nepříznivých podmínkách, např. vítr, mráz, sníh nebo podmáčená půda, se vstup do parku nedoporučuje. Změny v kořenovém systému stromu nelze poznat. Asymetrie koruny nemusí znamenat zvýšené nebezpečí pádu stromu zvláště v porostech. V roce 2013 spolupracoval na inventarizaci stromů v parku.

Svědék P[REDACTED] Š[REDACTED]a uvedl, že dlouhodobě pracuje se žalovaným na přípravě projektů, jeho oborem je krajinářská architektura. V roce 2010 pracoval na rozsáhlém projektu, který se zabýval ošetřováním a hodnocením stromů. Šlo o určitý záměr parku požádat o financování zásahu z Fondu ministerstva. Pozornost byla zaměřena zejména asi na 3 tisíce stromů, které rostly do 20 m od cest. Šlo zejména o bezpečnost a pěstební stav stromů. Projekt měl navrhnout, které stromy a jak je nutno ošetřit. K realizaci tohoto projektu nedošlo. Pro pěstování dubu červeného jsou v parku poměrně příznivé podmínky. Podmáčení půdy je jeden z rizikových faktorů možnosti jeho poškození. Strom má poměrně mělké kořeny. Bezpečnost v parku je zcela srovnatelná s jinými obdobnými parky. Návštěvníci jsou povinni respektovat provozní řády. Úroveň péče o park je systematická a s ohledem na finanční zdroje vzorná. Také se zde učí studenti.

Z protokolu o jednání na místě samém bylo zjištěno, že účastníci se sešli na parkovišti v ulici [REDACTED]. 200 až 300 m od vchodu se nachází pomníček s názvem H[REDACTED], která zemřela 3. 6. 2013. Asi 15 m od cesty stál strom, který na slečnu H[REDACTED] spadl. Strom i pařez byl odstraněn. V prohlubni po pařezu se drží voda. Dále se účastníci přemístili ke vchodu [REDACTED], kde je možné před závorou zaparkovat auto. Dříve byl vstup volně přístupný pro veřejnost. Je zde také díra v drátěném plotě. Jde o provozně-technickou cestu k budovám G [REDACTED] ú[REDACTED]. Vrata jsou prkenná, dvojdílná. Před pokladnou u hlavního

vchodu do parku je cedule – návštěvní řád. Za vstupem do parku se nachází orientační plán parku, včetně základních pokynů pro návštěvníky. Soudu byly předloženy tzv. pasporty stromů, které jsou vedeny od založení parku. Strom, který zabil slečnu H [REDACTED], není samostatně evidován, jde o skupinu stromů – lesní porost. Dubů červených je v parku víc. Předmětný dub byl vysazen původními majiteli parku, kolem roku 1907 až 1908. Porosty jsou zaznamenány na pozemcích 109 a 97. Ve výsadbové knize jsou vedeny záznamy o stromech a rostlinách, včetně případných zásahů. Z přehledu o inventarizaci dřevin bylo zjištěno, že předmětný strom je veden pod č. 4/2 jako Quercus rubra, je zde poznamenáno, že jde o původní výsadbu hraběte, jsou zde uvedeny rozměry stromu, dále že v koruně se nachází plodnice hub, že rostlina plodí a že probíhá naturalizace, tedy obnova stromu. Dále je zde poznamenáno, že 3. 6. 2013 došlo k vývratu stromu a k úmrtí. Průzkum terénu byl prováděn v červnu roku 2002. Z knihy z roku 2013 lze zjistit, že došlo k samovolnému vývratu z důvodu podmáčeného terénu. Dále lze zjistit, že v období od 1. 6. do 27. 6. 2013, kdy byl park uzavřen, spadlo 37 ks stromů. Dále byl předložen plán – třetí etapa r. 2013, který byl zpracován v roce 2012 – 2013 pro Ministerstvo kultury, které spravuje park jako památku UNESCO. Jednou z částí je sešit nazvaný Náklady na udržovací péči a náklady na pěstební opatření. Třetí etapa se nazývá projekt údržby. Jde o údržbu, kterou provádí žalovaný jako řádný hospodář a která podléhá kontrole ministerstva. Na základě několikaleté dokumentace byl vypracován projekt – Obnova, rozvoj a oživení parku UNESCO – [REDACTED] parku a zámku z března r. 2016.

Z trestního spisu Policie ČR – Krajské ředitelství policie Středočeského kraje, územní odbor Praha venkov – jih č.j. KRPS-186209-16/TČ-2013-011471-HLA bylo zjištěno, že usnesením ze dne 15. 10. 2013 byla odložena věc – podezření ze spáchání přečinu usmrcení z nedbalosti podle § 143/1 trestního zákoníku, kterého se měl dopustit neznámý pachatel tím, že poškozené Mgr. H [REDACTED] H [REDACTED] nar. [REDACTED] měl z nedbalosti, blíže nezjištěným způsobem, v době 3. 6. 2013 od 17:00 do 18:10 hodin, v oploceném areálu [REDACTED] parku způsobit pádem stromu Quercus rubra (dub červený) životu neslučitelná zranění, kterým tato bezprostředně na to podlehla.

Policie vyslechla svědky (Ing. S [REDACTED], L [REDACTED] H [REDACTED], Ing. H [REDACTED], Mgr. H [REDACTED]) a pořídila znalecký posudek Ing. S [REDACTED] B [REDACTED]. Znalec dospěl k závěru, že pád stromu byl způsoben extrémní nasyceností půdy vodou, což zcela negovalo kotvící funkci kořenového systému. Dřevo stromu bylo zdravé, bez známek hniloby či jiného poškození. Kořenový systém byl v nepoměru k rozměru nadzemní části stromu. Příčinou jsou půdní poměry, které neumožňovaly hlubší zakořenění. O park a stromy je náležitě a řádně pečováno. Trestní spis je doplněn řadou fotografií z místa nehody a jeho okolí. Z fotodokumentace policie lze zjistit, že vchody do parku byly označeny cedulemi „Z důvodu povodní [REDACTED] park dočasně uzavřen“. Těmito cedulemi byly označeny jak vjezdová vrata, tak vstupní vrátka. Park byl v roce 2013 obehán zdí, která byla na mnoha místech pobořena. Na hlavních vstupech visí výňatky z návštěvního řádu.

Ze znaleckého posudku Ing. T [REDACTED] Z [REDACTED] – soudního znalce v oboru lesní hospodářství a ekonomika se specializací pěstování a ochrana lesa, oceňování lesa bylo zjištěno, že příčinou pádu dubu červeného v Průhonickém parku dne 3. června 2013 bylo spojení základních faktorů snižující stabilitu stromu.

1) snížení kotvící schopnosti půdy udržení kořenového systému stromu vlivem plného nasycení vodou.

2) kvalita, tedy velikost a mocnost korunového systému nedopovídala velikosti nadzemní části. Tento fakt je způsoben výškou půdního profilu prostupného pro kořenový systém s mocností do jednoho metru pod povrchem.

3) heliotropie dubu červeného a z této jeho vlastnosti asymetrie koruny stromu s trvalou tendencí stromu k vyvrácení.

4) zvýšení hmoty nadzemní části stromu dešťovými srážkami.

Z těchto důvodů hrozilo při naplnění vnějších vlivů snižujících stabilitu stromu, zejména mimořádné množství dešťových srážek v krátkém časovém období, reálné nebezpečí pádu předmětného stromu. Tato skutečnost měla být známa provozovateli parku a vzhledem k tomu, že se jednalo o strom okrajový, v dosahu cesty, měl být přístup do blízkosti tohoto stromu ještě před naplněním kritických hodnot, majících za následek pád stromu zamezen. Znalecký posudek byl vypracován 30. října 2015 na žádost právní zástupkyně žalobců.

Z úmrtního listu bylo zjištěno, že slečna H [redacted] H [redacted] narozena [redacted] zemřela dne 3. 6. 2013.

Žalobci se domáhají náhrady nemajetkové újmy, která jim vznikla v důsledku úmrtí slečny H [redacted] H [redacted]. K úmrtí došlo dne 3. 6. 2013 v [redacted] parku, v důsledku pádu stromu.

Podle § 3028 odst. 2) NOZ je nutno ve věci rozhodnout podle zákona č. 40/1964 Sb. o. z. platného v době úmrtí slečny H [redacted].

Podle § 11 o. z. fyzická osoba má právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevu osobní povahy.

Podle § 13 o. z. fyzická osoba má právo se zejména domáhat, aby bylo upuštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu její osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a aby ji bylo dáno přiměřené zadostiučinění. Pokud by se nejevilo postačujícím zadostiučinění zejména, proto, že byla ve značné míře snížena důstojnost fyzické osoby nebo její vážnost ve společnosti, má fyzická osoba též právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích. Výše náhrady určí soud s přihlédnutím k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem za nichž k porušení práva došlo.

Soud se především zabýval námitkou promlčení, kterou vznesla žalovaná.

Právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích podle § 13 o. z. je právem majetkové povahy, které se promlčuje v obecné promlčecí lhůtě (rozsudek Vrchního soudu v Olomouci sp. zn. 1 Co 63/2003 ze dne 17. 2. 2014). Podle § 101 o. z. pokud není stanoveno jinak je promlčecí doba tříletá a běží ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé. K úmrtí slečny H [redacted] došlo dne 3. 6. 2013, žaloba byla podána 9. 12. 2015, tedy před uplynutím tříleté promlčecí lhůty. Nároky žalobců proto promlčeny nejsou.

Soud se proto dále zabýval tím, zda byly splněny podmínky pro vznik odpovědnosti za zásah do práva na ochranu osobnosti a nemajetkovou újmu, jejímž předpokladem je:

- 1) protiprávní jednání nebo opomenutí původce zásahu,
- 2) objektivní způsobnost takového zásahu porušit nebo alespoň ohrozit osobnostní práva oprávněných osob,
- 3) příčinná souvislost mezi takovým jednáním a jeho následkem. Odpovědnost je založena na objektivním principu, zákon nevyžaduje zavinění původce zásahu ať již úmyslné nebo nedbalostní.

Základním předpokladem vzniku odpovědnosti je zásah do osobnosti člověka, protiprávní jednání nebo opomenutí původce zásahu. Žalobci spatřují protiprávní jednání žalovaného v porušení § 415 o. z., podle kterého je každý povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí. Jde o všeobecnou prevenční povinnost, jejíž nedodržení je třeba chápat jako chování v rozporu s právem, tedy chování protiprávní. Povinnosti uložené v § 415 o. z. jsou právními povinnostmi, v nichž je zahrnut jednat požadavek dodržovat to, co je stanoveno zákonem nebo smlouvou, a kromě toho si obecně počínat tak, aby nedocházelo ke škodám. Porušení této povinnosti vede ke vzniku odpovědnosti. Povinnost počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám, znamená pro vlastníka pozemku (nemovitosti) povinnost užívat a spravovat svůj majetek tak, aby jeho stav nezpůsobil škodu jinému, tedy dbát o to, aby na jeho vlastním pozemku byla provedena opatření zamezující či snižující možnost vzniku škody na zdraví, na majetku a jiných hodnotách, a pokud již škoda hrozí, učinit opatření k jejímu odvrácení (rozsudek Nejvyššího soudu 25 Cdo 2471/2000).

Žalobci tvrdí, že žalovaný (vlastník pozemku p. č. ■■■■ – areál ■■■■ parku) zanedbal péči a údržbu lesních porostů v ■■■■ parku. Provedeným dokazováním (výslechem svědků, znaleckými posudky a listinnými důkazy) bylo zjištěno, že údržba parku je prováděna řádně, soustavně a odborně. Stav porostů je průběžně monitorován, jsou prováděna opatření snižující možnost vzniku škod, stromům je věnována náležitá pozornost. Žalovaný provádí správu lesních porostů dostatečně odborným a profesionálním způsobem, průběžně vyhodnocuje rizika, v případě potřeby provádí odborné zásahy nezbytné k předcházení škodám způsobeným lesními porosty. Při zachování běžné míry opatrnosti (bedlivosti) je v parku bezpečno. Žalovaný tedy plní své povinnosti při správě majetku tak obezřetně, jak to lze vzhledem ke konkrétní situaci na něm rozumně požadovat. S přihlédnutím k charakteru pozemku, rozsahu a významu parku nelze zcela vyloučit samovolný pád stromu, zejména v důsledku nepříznivým klimatickým podmínek. K tomu bohužel došlo v daném případě. Dle vyjádření znalců bylo příčinou selhání kotvící funkce a pádu stromu extrémní srážky na konci měsíce května a v prvních dnech června roku 2013 a neschopnost půdy pojmout takové množství vody. Šlo o nepředvídatelný pád, způsobený extrémními srážkami. Strom nevykazoval žádné defekty, které by signalizovaly možnost jeho pádu. Jedinou možnou prevencí, jak tomuto neštěstí při živelných pohromách předejít, bylo uzavření parku pro návštěvníky (závěry znalce Ing. S ■■■■ B ■■■■).

Provedeným dokazováním byl zjištěn tento skutkový děj:

Slečna H ■■■■ H ■■■■ dne 3. 6. 2013 v odpoledních hodinách šla se psem na procházku do ■■■■ parku, který je ve vlastnictví žalované. Vstoupila zřejmě vchodem od ■■■■, který nebyl uzamčen. Výstražné cedule s oznámením o dočasném uzavření parku z důvodu povodní si nevšimla, u vchodu nebyl hlídač, vstupenku nikdo nekontroloval. Rodina H ■■■■ měla zakoupenou roční vstupenku pro jednu osobu a psa. Počasí bylo příznivé, cesty v parku schůdné. Nic nenasvědčovalo zvýšenému nebezpečí.

V parku se potkala se svým bratrem – prvním žalobcem, ani ten nezaznamenal výstražné cedule. Při cestě zpět došlo k pádu stromu, který slečnu H████████ zabil. Příčinou pádu stromu bylo extrémní podmáčení půdy. Mrtvou ženu našel svědek H████████, který si byl v parku zaběhat. Ani on si nevšiml žádných cedulí, nebyl si tedy vědom zvýšeného nebezpečí možnosti pádu stromů. Také svědek L████████ potvrdil, že dne 3. 6. 2013 žádné výstražné cedule v parku nebyly. V parku se pohybovali lidé, kteří pozorovali povodně. Údržba parku byla zcela dostatečná, na vysoké odborné úrovni (viz shora). Žalovaný si byl dobře vědom extrémně rizikové situace v parku. Jedinou možnou prevencí, kterou bylo možné po žalovaném rozumně požadovat, bylo tedy včasné a jednoznačné uzavření ██████████ parku. Žalovaný mohl svoji prevenční povinnost splnit pouze tím, že by dostatečně zamezil přístupu veřejnosti do parku.

Provedeným dokazováním, (výsledkem třetího žalobce, svědka L████████ a H████████) bylo zjištěno, že uzavření parku dne 3. 6. 2013 bylo nedostatečné. Vstupy do parku byly sice označeny cedulemi, že je park dočasně uzavřen, nicméně svědci potvrdili, že se v parku pohybovali lidé, fotili stoupající vodu a nebyli si tedy vědomi zvýšeného nebezpečí pohybu v parku. Svědci, (včetně zaměstnanců parku) uvedli, že vstupní vrátka do parku nebyla uzamčena, že některá vjezdová vrata nebylo technicky možné uzamknout a že do parku se běžně vstupovalo pobořenými zdmi (dírami v plotu). Svědek L████████ a H████████, kteří byli v den pádu stromu v parku, uvedli, že si žádných výstražných cedulí nevšimli. Pokud cedule visely na otevřených vratech či vrátkách, nemusel je návštěvník parku zaznamenat. V případě, že návštěvník vstupoval do parku mimo oficiální vchody, o uzavření parku nevěděl. S ohledem na to, že dne 3. 6. 2013 již nepršelo, cesty byly schůdné a situace se tedy jevila jako obvyklá, nebyli si návštěvníci, kteří nezaznamenali výstražné cedule na vratech, vědomi extrémního rizika. Vstupování do parku mimo oficiální vchody bylo dlouhodobě tolerovanou praxí (důkaz výsledkem svědků). Je tedy nutno konstatovat, že preventivní opatření žalovaného ve formě vyvěšení asi 20 ks zákazových cedulí bylo s ohledem na vysokou míru nebezpečí, zcela nedostatečné. V době povodní roku 2013 spadlo v parku celkem 37 ks stromů, šlo tedy o mimořádně nebezpečnou situaci, které si byl žalovaný plně vědom. Vyvěšení několika kusů cedulí na vrata, která navíc nebylo možné spolehlivě uzamknout, není dostatečnou prevencí, kterou bylo možné předejít tragické smrti slečny H████████. V 21. století měly být využity technicky vyspělejší opatření k uzavření parku (světelné tabule, zvuková výstraha, ostraha parku, asistence Policie ČR apod.). Několik kusů papírových cedulí formátu A4, které navíc nevarovaly před možností pádu stromů, případně jiných rizik, nelze považovat za dostatečné opatření zajišťující bezpečné uzavření parku a zamezující vstupu osob do areálu parku. S přihlédnutím k tomu, že v den pádu stromu bylo již poměrně příznivé počasí, bylo možné předpokládat, že běžný návštěvník (laik) může podcenit míru rizika, vstoupit do parku a pohybovat se (případně běhat) po parkových cestách.

K otázce vstupenky do parku je nutno uvést následující:

Rodina žalobců vlastnila jednu roční vstupenku pro jednu osobu a psa. Kromě hlavního vchodu osazeného turnikety, bylo možno vstoupit do parku bez vstupenky, kontroly byly prováděny pouze namátkově, příležitostně. Z výsledku svědků bylo zjištěno, že bylo zcela běžnou praxí, že se do parku vstupovalo bez vstupenky, případně s dlouhodobou vstupenkou jiné osoby. I kdyby slečna H████████ vstoupila do parku bez platné vstupenky, nelze tuto skutečnost považovat za příčinu újmy žalobců. Šlo by o drobný přestupek, který nemá vliv na občanskoprávní odpovědnost žalovaného.

Obdobný závěr lze učinit ohledně návštěvního řádu, případně jeho porušení. Podle tohoto návštěvního řádu „jsou návštěvníci povinni při pobytu v areálu [redacted] parku pohybovat se s opatrností a předcházet riziku možnosti úrazu. Vedení B [redacted] ú [redacted] [redacted] neodpovídá za úrazy a škody vzniklé v důsledku porušení tohoto návštěvního řádu. Vstup do areálu parku a zámku je umožněn pouze oficiálními vchody (hlavní vchod z náměstí v obci [redacted] a označeným vchodem ze silnice mezi obcemi [redacted] a [redacted]). Vstup je umožněn pouze návštěvníkům s platnou vstupenkou a pouze v otvírací době. V pokladně lze zakoupit i permanentní roční vstupenky. Při nepříznivých klimatických podmínkách, zejména při vichřici nebo náledí je park pro veřejnost uzavřen. Výjimečně může dojít k jeho uzavření i z provozních důvodů“. Nebylo prokázáno, že by slečna H [redacted] porušila návštěvní řád. I kdyby se po parku pohybovala bez platné vstupenky, nebylo toto porušení návštěvního řádu příčinou újmy. Příčinou úmrtí slečny H [redacted] byl pád stromu a porušení generální prevence žalovaným v podobě nedostatečného uzavření parku.

Žalovaný tedy zanedbal své prevenční povinnosti (§415 o. z.), což vedlo k úmrtí slečny H [redacted] a k zásahu do osobnostních práv žalobců. Bylo zasaženo právo žalobců na soukromý život, zejména jejich sociální, citové a morální vztahy s nejbližší osobou (dcerou a sestrou). Protiprávní narušení těchto vztahů představuje neoprávněný zásah do práva na soukromí a rodinný život fyzické osoby. V případě úmrtí rodinného příslušníka jde o nejcitlivější a nenahraditelnou formu újmy. Dokazování rozsahu této újmy ve vztahu k jednotlivým žalobcům považuje soud za nadbytečné a neetické. Všichni žalobci pociťují ztrátu slečny H [redacted] se stejnou intenzitou, všem jejich ztráta způsobila trvalé citové následky. Šlo o krásnou, zdravou, vysokoškolsky vzdělanou mladou ženu, která byla oporou svým rodičům a nejbližším partnerem svému bratru. O tragických a neodčinitelných následcích jejího úmrtí pro nejbližší rodinné příslušníky není důvod pochybovat.

S ohledem na shora uvedené skutečnosti dospěl soud k závěru, že žalobcům vznikl nárok na náhradu nemajetkové újmy v penězích. Při určování výše náhrady bylo nutno zohlednit dosavadní soudní judikaturu, zejména rozsudek Nejvyššího soudu ČR 4 Tdo 1402/2015. Při naplnění veškerých podstatných kritérií pro stanovení výše náhrady na samé jejich nejvyšší hranici, bylo možné přiznat náhradu ve výši 750.000,- Kč každému ze žalobců.

Soud však přihlédl i k určité míře spoluzavinění poškozené, která si musela být vědoma nepříznivých klimatických podmínek (povodně roku 2013), neboť mimo jiné byl z tohoto důvodu zrušen její termín rigorózní zkoušky. Mohla tedy předvídat určitou míru nebezpečí spojeného s pobytem v parku. Podcenila nebezpečí, rozhodla se vstoupit v době povodní do parku, čímž přispěla ke vzniku újmy. Její podíl (míru spoluzavinění), ocenil soud na 20%. V penězích činí míra spoluzavinění 150.000,- Kč. Po odečtení této částky přiznal soud každému ze žalobců náhradu nemajetkové újmy ve výši 600.000,- Kč. Tuto částku považuje soud za přiměřenou a odpovídající § 13 odst. 3) o. z.

Ve zbývajících částech byl návrh žalobců zamítnut jako nedůvodný a přesahující možnosti žalovaného.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 3) o. s. ř. Přestože žalobci měli ve věci pouze částečný úspěch, přiznal jim soud plnou náhradu nákladů řízení, neboť rozhodnutí o výši plnění záviselo na úvaze soudu. Žalobcům byla tedy přiznána náhrada nákladů řízení, které jim vznikly jejich právním zastoupením. Náklady řízení žalobců (§ 9/4a a § 12/ 4 vyhl.)

činí dle vyhl. č. 484/2000 Sb. odměnu za 18 úkonů po 2.480,- Kč krát tři + 18 krát paušál po 300,- Kč + 21% DPH 29.257,20 Kč, celkem 168.577,20 Kč.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení ke Krajskému soudu v Praze prostřednictvím zdejšího soudu.

V Praze dne 17. října 2017

JUDr. Simona Kačerová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Jarmila Masopustová

